

Nemocenské pojištění.

Sděluje Dr. J. Laštovka.

Opětný důsledek faktického pojištění. Ministr sociální péče zrušil na základě ustanovení čl. XXI., odst. 1. zák. ze dne 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n., nemocenskou pokladnu obchodního gremia v O., poněvadž tato pokladna nevyhovovala podmínce §u 11 cit. zákona, ježto neměla 31. prosince 1918 400 členů, a nařídil, aby tato pokladna zastavila svou pojišťovací činnost dnem 30. listopadu 1925. Rozhodnutí uvádělo, že pokladna sice měla dne 31. prosince 1918 400 členů, že však dlužno z tohoto počtu vyloučiti ony zaměstnance, pro které gremiální pokladna podle tehdy platných předpisů nebyla příslušnou, a pouze povšechně poukázalo na osoby pro vyšší úkon služební obyčejně s ročním nebo měsíčním služným ustanovené. — Stížnost tu namítala, že ustanovení §u 11 n. z. jest vykládati tak, že sluší zrušiti jen onu pokladnu, která nečítala v kritickou dobu 400 pojištěnců, t. j. osob u gremiální pokladny přihlášených, u nichž pokladna ta nesla plné risiko pojistné podle nem. zák. a jichž řádné členství nebylo v této kritické době popřeno právoplatným rozhodnutím správního úřadu. — Nejvyšší správní soud dal stížnosti za pravdu. Zákon ze dne 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n., o jehož čl. XXI. jest naříkané rozhodnutí opřeno, jest dle svého obsahu i nadpisu novelisací zákona o nemocenském pojištění dělníků. Uvádí-li § 11 tohoto zákona ve znění, jež mu dal čl. VII. shora cit. novely, mezi nemocenskými pokladnami, jež jsou oprávněny prováděti pojištění dle §u 1 společenstevní pokladny, které 31. prosince 1918 měly aspoň 400 členů, třeba zde použitý výraz „člen“ — ježto zákon č. 268/1919 ani v cit. čl. VI. ani v čl. XXI. jinak nestanoví — vykládati dle všeobecných pravidel nemocenského zákona, jehož součástí se zmíněné články staly. Vzhledem k právnímu stanovisku, jež žalovaný úřad v naříkaném rozhodnutí zaujal, jest se při výkladu pojmu „člen“ omeziti na otázku, zda lze osoby u stěžující pokladny fakticky pojištěné, k jichž pojištění však pokladna ta nebyla příslušna, považovati za její členy čili nic. Odpověď na tuto otázku podává § 13, odst. 1., č. 1 nemocenského zákona, jenž nabytí členství ex lege u okresní nemocenské pokladny vylučuje tenkrát, když osoby pojištěním povinné jsou pojištěny u některé z pokladen v §u 11 jmenovaných způsobem a měrou v tomto zákoně stanovenou, spokojuje se tudíž tím, jsou-li u oné jiné pokladny splněny všechny zákonné požadavky. K pokladnám v §u 11 jmenovaným náleží nesporně i stěžující si gremiální pokladna. Z této úvahy však plyne, že příslušnost pokladny není zákonným předpokladem účinného pojištění. Na tomto právním stanovisku stál Nejvyšší správní soud již ve svých nálezech ze dne 31. ledna 1925, č. 1815/25, Sb. Bohuslavova č. 4376, a ze dne 29. března 1926, č. 6591, Sb. Bohuslavova č. 5535, v nichž vyslovil a podrobně odůvodnil právní názor, že i pojištění u nepřislušné pokladny po dobu svého trvání vylučuje nucené pojištění u okresní nemocenské pokladny, jen když ono pojištění co do způsobu a míry vyhovuje požadavkům nemocenského zákona. Nedostatek pokladniční příslušnosti sám o sobě nepůsobí, že dotyčného zaměstnance nelze považovati za pojištěna, tudíž za člena té které pokladny; příslušná pokladna může ovšem pojištěnce takového pro sebe reklamovati a tento přestává býti členem nepřislušné pokladny, jakmile kompetentní úřad (§ 66 nemocenského zákona) reklamaci vyhoví. Ježto naříkané rozhodnutí výrok o zrušení stěžující si gremiální pokladny založilo na právním názoru, že do počtu 400 členů, požadovaných § 11 nemocenského zákona pro další trvání pokladny společenstevní, nelze počítati ony zaměstnance, pro které pokladna ta v den 31. prosince 1918 nebyla příslušnou, aniž zjistilo, zda byl již tehdy pro tuto nepřislušnost pokladny vysloven zánik členství kompetentním úřadem, octlo se dle hořenních úvah v rozporu se zákonem a bylo je zrušiti dle §u 7 zákona o správním soudě, aniž se musil Nejvyšší správní soud zabývati dalšími otázkami

stížností do sporu vznesenými, zda stěžující si pokladna jest příslušnou pro pojištění obchodních zaměstnanců pro vyšší úkony služební ustanovených a zda jest vadou řízení, když úřad nevyřešil individuálně dómnělé případy nepřislušného pojištění.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 10. prosince 1926, č. 25531/26.)

K §u 8, odst. 3 n. z. — Léčebné jest hraditi za plných 28 dnů kalendářních, nikoliv ošetřovacích. — Ustanovení §u 8, odst. 3 n. z. ukládá okresním nemocenským pokladnám, aby nahradily veřejným nemocnicím náklady za léčení a ošetřování svých nemocných členů podle poslední třídy do čtyř neděl. Ukládá-li ustanovení to náhradu léčebného „do čtyř neděl“, vymezuje tím časové hranice této náhradní povinnosti tak, že pokladna hradí náklady za léčení a ošetření, pokud spadají do tohoto časového období 4 neděl, t. j. za plných 28 kalendářních dnů. Že by toto časové ohraničení bylo uvéstí ve vztah k výši nákladů a způsobu jich účtování tím způsobem, že by období 28 dnů se zkracovalo o den tenkrát, když nemocný byl ošetřen v jeden a týž den ve dvou ústavech léčebných a oba účtují léčebné za den převozu, t. j. že by náhradní povinnost pokladny se řídila podle počtu účtovaných ošetřovacích dnů a nikoli podle počtu kalendářních dnů ztrávených v léčení a ošetřování nemocnice, pro takovýto výklad neposkytuje citované ustanovení žádného podkladu. Jest proto okolnost, že v daném případě za den 17. ledna 1924 oba ústavy účtovaly svou sazbu ošetřovací, k čemuž — jak nesporno — byly oprávněny, pro ustanovení období náhradního ve smyslu §u 8, odst. 3 n. z. bez významu.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 23. října 1926, č. 21082/26.)

Je zaměstnavatel povinen platiti nemocenské pojistné příspěvky za stávkující zaměstnance, když pracovní poměr po dobu stávky trval a zaměstnanci byli u bratrské pokladny stále přihlášení? — Žalovaný úřad uznal stěžovatele povinným zaplatiti za zaměstnance plné příspěvky k nemocenské pokladně, t. j. příspěvky stanovené podle mzdy, kterou dělníci jeho měli před stávkou, i za prostávkovanou dobu z toho důvodu, že stěžovatel zaměstnance ty u pokladny neodhlásil. Naproti tomu stěžovatel tvrdí — a tvrdil také již během řízení — že ani zahájením stávky, ani později během stávky té pracovní poměr jeho zaměstnanců zrušen nebyl, a že tedy nebyl povinen zaměstnance své od pokladny odhlašovati. Stěžovatel naopak domáhal se zproštění povinnosti platiti příspěvky za dobu stávky jedině z toho titulu, že zaměstnanci jeho po dobu stávky neměli žádné mzdy a že ze mzdy, které vůbec nebylo, není možno vyměřovati příspěvek. Tvrdil tedy stěžovatel vlastně — nikoli že zaměstnanci jeho z pracovního poměru u něho vystoupili — nýbrž, že po dobu stávky mzda jeho zaměstnanců se snížila na nulu, a domáhal se z titulu tohoto snížení také snížení své příspěvkové povinnosti až do té míry, že není povinen platiti nic. Za tohoto stavu věci slušelo zkoumati otázku platební povinnosti stěžovatelovy nikoli podle § 31, nýbrž podle § 30, odst. 2, zákona ze dne 28. července 1889, čís. 127 ř. z., v souvislosti s předpisy stanov bratrské pokladny. Zůstalo tudíž žádání stěžovatelovo, opírající se o důvod obsažený v posléze uvedeném zákonném ustanovení, nevyřízeno, v čemž spočívá podstatná vada řízení, pro niž bylo naříkané rozhodnutí zrušeno.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 13. prosince 1926, č. 21605/25.)